

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: fútca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhöz küldve:

Egy évre	5 frt — kr.
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 50 „

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Még egy szózat „a magyar nyelv“ ügyében.

E lap 22-ik számában L. ur egy cikket közzölt „A magyar nyelv nálunk“ felirattal, melyben honfiumi lamentációkra bocsátkozik a sanyaru állapot fölött, a melyet hazai nyelvünk művelése általánosan különösen vidékünkön felmutat, korholja közönségünk részvétlenségét, melylyel a magyar irodalom és színművészet iránt viseltetik, s végre vádolja a héber vallásukat, hogy nem eléggé magyarosodnak. Ezen utolsó állítás a következő szám „Válasz L. urnak“ című cikkében „egy mózes vallásu emancipált polgártárs“ által hevesen s esipősen megtámadatik, egyszersmind ugyan e szám L. ur elmékedésének folytatását hozza, melylyel az előbb közzölt szomorú képet még néhány sötét vonással egészíti ki, s többi közt azon állítást kockáztatja, hogy: „annyira megyünk a német muza dicsőítésében, hogy a jóformán majmolással szülte művészet diadalokcsijának vonásában jágsnak aljastjuk le magunkat. (!)“

Bevártam szándékosan, míg mindenki elmondja a magáét s az összes érvek és ellenérvek fölött szemlét tarthatok, most pedig a figyelmeinket kétségtelesen megérdemlő tárgy tekintetében annál inkább feljogosítva, sőt indítva érzem magamat szerény nézetemet elmondani, mert L. ur fentebbi cikkeiben sok oly állítás van egyenesen megtámadva, melynek e lap hasábjain egyszerűen megtagadom a helyességét.

Mindenekelőtt óvatosan el akarom háritani azon gyanút, mintha én talán L. ur intencióival ellenkező álláspontot foglalnék el. Korántsem! Nem kevésbé mint neki, érdekeimben, szívesen tekszik nekem is hazai nyelvünk általános s egyszersmind belterjes kifejtése, teljes győzelme minden más belföldi nyelv fölött; nem kevésbé mint ő meg vagyok róla győződve, hogy nyelvünk s benne nemzetiségünk azon egyedüli jel, melyben győznünk szabad és győznünk kell, melynek megvédése egyedül biztosítja önállásunkat s képesíthet történeti misszióink teljesítésére.

A kiindulási pont tehát mindkettőnkél egy, csak az út iránt, melyen a célt elérni óhajtjuk, eltérők nézetünk; helytelen — ez meggyőződésem — az út, melyet L. ur választ, s ez iránt akarok néhány szóval, nem megtámadást intézni, de az eszmék tisztázásához hozzájárulni.

Magam sem nézem közállapotainkat rózsaszín szemüvegen át, de azért mégis úgy hiszem, hogy a szóban forgó cikk írója nagyon is sötét színen látja azokat, és siralmai nem egészen indokoltak. Felsőhajt, hogy mikép beszél nálunk a magyar nyelvet, hivatkozik nyilvános tanácskozásokra s hasonló alkalmakra, melyek — mint mondja — e tekintetben oly szomorú példákat szolgáltatnak, s a jelen eredménnyel teljességgel nem lévén megelégedve kétségbeesik a dolog jobbrafordultra iránt. De vajon gondolt-e arra a cikkíró ur, hogy azoknak, kik nálunk nyilvános szónoklatokkal időnként fellépnek, legalább 50 — 60 százaléka fiatal korában német vagy plane latin nyelven tanult az iskolában s élte nagyobb felét oly korban töltötte, melyben a magyar nyelv számúzve volt a nyilvánosság teréről, melyben „politikai“ magyar nyelv nem létezett. A jelen — akár tessék L. urnak akár nem — sohasem áll magának a jelennek hatása alatt; sőt inkább a jelen csupán eredménye a múltnak, valamint épen maga a jelen érdemei vagy mulasztásai fölött ítéletet mondani majd csak a jövő vívmányai után lehet. Áll ez legkivált az oly subtilis, mélyen gyökerező s majdnem minden közvetlen behatás alól kicsúszó dolog tekintetében, mint a nyelv. A nemzetiség, s a mily igaz egyrészt, hogy e téren tíz év alatt mindent felforgatni és mindent újjáteremteni nem lehet, ugy azt sem tagadhatja L. ur, hogy bizony jobban, szabatosabban, tisztábban beszélnek magyarul nálunk is ma, mint néhány évvel ezelőtt, hogy az a közmondásos „sárosias magyarosság“ most már mégis csak vesztett szomorú humoristikumából, hogy az ilju nemzedék befolyása s a hazai nyelvnek a nyilvánosság terén lett általános behozatala, politikai újjászületése jótékony hatással bírt itt is, s az eredmény legalább

is elegendő arra, hogy a jövő iránt teljességgel ne kelljen kétségbe esnünk.

Vádjával aztán L. ur az egész társaság, a közönség ellen fordul, hivatkozván részvétlenségére a honni nyelv iránt, constaltván nyelvünknek a mindennapi társalgás terén s kivált a nőnemnél eddigelé ki nem elégitő mérvben mutatkozó elterjedését. Ezekben kétségkivül sok igazság foglaltatik, melyet sajnálattal ismerek el én is, de még is a symptómák iránt, melyekben L. ur ama részvétlenség nyilvánulásait észleli, úgy hiszem, néhol vastag tévedésben van elfogulva. A mi a hazai irodalmi termékek, s különösen a folyóiratok keresettségét illeti, ha itt az eredmény ki nem elégit, nem egészen s nem egyedül csak az olvasóközönség hibáztatható miatta, de hibáztatandók a kiadók is; tény, hogy vannak magyar irodalmi termékek, melyek német fordításaikban könnyebben s olcsóbban hozzáférhetők mint eredetiben. Már ez az egy tény sokban menti a közönséget; tudom, hogy azt fogják erre mondani, miszerint épen a magyar könyvek drágasága csak a közönség részvétlensége, a csekély kereslet közvetlen hatása, azonban az árképződés szabálya nincs itt egészen érvényben és kétségtelesen, hogy nagy hiba terheli a kiadókat, kik részint ügyetlenül speculálnak, részint nagyon is bírvagyók, s kikben — alig egykét kivétellel — bizony sok hazafiság nincs! A folyóiratok tekintetében még kevésbé vétkek a közönség részvétlensége; folyóirattól végre is első sorban azt kívánja olvasója, s pedig jogosan, hogy aránylag olcsó legyen, hogy mulattassa, in currenti tartsa a nap eseményei s kulturvíványai tekintetében; nem szölok a politikai sajtóról, melyben oly roppant előhaladást tettünk a legrovidebb idő alatt, miszerint e részben alig hinném, hogy bármely európai nemzet jobb eredményt mutathatna föl, — de a szépirodalmi folyóiratok, — azt hiában tagadná L. ur. — a fentebbi kívánalmaknak alig képesek megfelelni s majdnem általánosan oly rosszul szerkesztve, a külföldi paralell termékeiktől annyira tulszárnyulvák, hogy fölötté lelkes pártolásra nem számíthatnak. Külömben itt is csak javuló viszonyok, lassankénti emelkedés észlelhető, hanyatlás — mely egyedül ejthetne kétségbe a jövő iránt, nem tapasztalható. Hasonlóképen az sem tapasztalható, hogy iróink sorsa, a társadalmi közönség nyomása alatt oly keserves volna. Nem hallottam, hogy egy újabb iróink éhen halt volna; tudtommal türelhető a keresetük, néhányak házakat is építettek már könyveik árából, mások kitűnő hivatali állást nyertek, az academia évenként több ezer aranyra menő összegeket áldoz magasra törekvő új erők pályadíjaira, s Tóth Ede nem jelent volna meg oly kócos kabátban a tapsoló közönség előtt, ha a „Falu roszszá“-t már előbb megírta volna. Ha a törekvők silányabb része utközben ellankad, s lelép a küzdteréről, az maga az irodalom érdekében csak kívánatos s egyébiránt oly szükségképi, hogy rajta még a Buddhismus philantropiaja sem lendíthetne semmit. Hogy irodalmunk most nem mutat föl oly rapid emelkedést, oly buja virágzást, mint a nem rég mult időkben, annak oka nem a nemzetiség hanyatlásában, nem a közönség részvétlenségében keresendő, az majdnem általános, európai jelenség, melylyel kifejelettebb nemzeteknél is találkozunk mai nap, látván, hogy az élő irók, néhány veterán kivételével nem igen léphetnek a régiek, s legkevésbé az e század elején felkőszönt rohamos lendület acrája hőseinek nyomába. Oly időnkinti physiologiai jelenség ez a nemzetek életében, melynek oka iránt a történetbölcészek még aligha jutottak megállapodásra.

Ennyit L. ur azon első vádjaira, hogy nálunk oly silányul beszélnek a magyar nyelvet, s hogy irodalmunk felvirágozását a közönség részvétlensége és közönye gátolja; nézetemet „a nemzetiség s különösen a vidéki nyelvészet kifejlődése és közönségünk magatartása“ fölött, valamint megjegyzéseimet a „Válasz“-ban megtámadott állításokra, a jövő számban mondandom el; előre is kijelentem azonban, hogy ez utóbbi kérdésekben már az L. ur által kifejtettekkel sokban ellenkező elveket vallok.

B. A.

Ellenválasz az „Egy Mózes-vallásu emancipált polgártárs“ urnak.

A míg egyrészt valódi öröm töltötte el keblemet, hogy az „Eperjesi lapok“-ban megjelent igénytelen szavaim nem hangzottak el a pusztában kiáltó szavaként, mert, habár nem is észrevételeim zöme, hanem legalább egy „passus“ ellen kaptam mindjárt melegiben választ e lap hasábjain: ugy másrészt véghetetlen sajnálatomat kell kifejeznem a t. válaszoló ur irányában, a mennyiben becses válaszában többszöri beható átolvasása után arról valék kénytelen meggyőződni, hogy épen ama „passus“ teljesen félreértette.

Hogy pedig ez így van, világosan kitűnik a következőkből.

A t. válaszoló ur még mosolyra sem indító ironiával és indignatioval kel ki ellenem, hogy miként merészelttem én épen az izraelitákat hazafiatlanság vádjával illetni, holott a társadalom egyéb osztályait csak közönyösöknek nyilvánítottam. Már bocsásson meg a t. válaszoló ur, de rám ilyen abszurdumokat ne fogjon, hanem figyelmeztetem, hogy, ha valamely cikkre észrevételeket akar tenni, törekedjék annak tartalmával, szellemével tisztába jönni s aztán sine ira et studio megnyergelni a pegaszt.

Az én, e lap 22. számában található szerény észrevételeim nem oda irányulnak, mintha én hazafiatlanoknak tartanám a mi izraelita polgártársainkat, hanem azoknak értelme az hogy a mi Mózes-vallásu honpolgáraink itt fenn nem művelik ugy a magyar nyelvet, mint azt hazafiatlanságuktól méltán elvárhatók. Tessék még egyszer olvasni, t. válaszoló ur, az odiosusnak vett „passus“; a ki logikát tanult, mást nem következtethet ama sorokból. A szándékos, vagy roszakarattal ferdités pedig egyáltalán káros az ügyre nézve.

Legyen meggyőződéve a t. válaszoló ur, hogy, ha valaki, ugy én vagyok az, a ki kalapot emelek minden olyan jelenség előtt, a mely szeretett nemzetem szellemi tökéjének emelésére irányul. Legyen meggyőződéve, hogy sem én, sem a hozzám hasonlók nem szoktak vesszőparipákon nyargalozni, hogy annak, a mi szent, a mi dicső, a mi a honfiumi szívet legfenségesebben jellemzi, doronggal, vagy maró gunnyal neki rontsanak s az örök igazságokat büzhödt posványba lökjk.

Nekem, mint a ki csak a magyar nyelv állapotait tüzetem ki cölomul felső vidékünkön röviden ismertetni nem pedig a hazafiság állását, mint már az eddigiekből is látható, eszem ágában sem volt, hogy a mi Mózes-vallásu polgártársainkat (önnyunt talál e két szóban?) a hazafiatlanság bűnével terheljem, mert én egyáltalán nem tartozom azok közé, kik a XIX. század második felében is, e haladott korban, a mult idők avult, fakó köpenyét hordozzák vállaikon.

Figyelmeztetem továbbá a t. válaszoló urat, hogy midőn valamiről írni szándékozik, lábai a biztos, szilárd talajt soha se hagyják el s ily oly argumentumokat soha se használjon, melyeknek semmi alapjuk, melyek önmagukban semmisülnek meg. Igen is az a szűkkörűség, melyet rólam feltételez, valóban ironikus; mert van szerencsém tudtára adni t. uram, hogy ismertem és ismerem én olyan izraelitákat is, a kik derék honvédek is valának annak idején; hallottam olyanokról is, a kik e haza védelmében véroket is ontották; ismerem én családokat — mert megfordultam nálók — a hol csakugyan a magyar nyelv a társalgási nyelv; ismerem olyanokat nagy számban, a kik nemcsak tőgyökerez magyarssággal beszélnek, de irni is tudnak — és mindenesetre e kivételek iránt legnagyobb elismerését fejezi ki minden józan gondolkozású magyar ember. Kivétel, mondom, mert vajmi könnyen megszámlálhatnók ama családokat itt a felső vidékeken, melyeknél a magyar nyelv nem társalgási nyelv, hanem német; sok helyütt ma is francia, német governanteokat alkalmaznak a gyermekek tanítására; s így idegen nyelvek el-sajátítására fektetnek még mindig legnagyobb súlyt, a helyett, hogy hazai nyelven törekedjenek az alap-ismereteket lerakni s csak igy emelni a melléképületeket, az idegen nyelveket. Ime ez az a szellem mely az én cikkemen, még amaz odiosus „passus“-on is, előmlik. A miből önként következik, hogy olyas-

mit, a mit a t. válaszoló ur hazafiátlan szellemben való neveltetésről ország-világnak kürtölni akar, távolról sem érintetem. — A Szepességben hány család van, melyeknél a társalgási nyelv merő német, s miért bizony meg is rójuk őket, de azért ki merné őket hazafiátlanoknak mondani. Különben nem kell messzire menni, itt nálunk is sok tüzhelyről van számúzve Árpád nyelve, de azért hazafiságukban egy percre sem kételkedünk. Tehát, t. válaszoló ur, értsük meg jól egymást s csak azután mártuk be tollunkat de ne az epével kevert zagyvalék üvegébe.

Kár továbbá oly nagy mértékben féken eresztetni a szellemet, hogy olyannal merje a cikkíró gyanúsítani, mintha azt az elcsépelet emancipációt zokor venné. *A magyar nemzet mindenkor tárt karokkal üli keblére a rokon érzelműeket, habár idegen ajkúak is, és örömmel tette azt, mit a múlt századok korhadt intézményei miatt nem tehetett, s hogy az az egyenjogúsítás távolról sem jött összefüggésbe a nyelvvel, azt, ha gondolkodó észszel olvasta volna ama „passus”, minden nehézség nélkül megérthette volna: s így, úgy látszik, épen a t. válaszoló ur ült fel a vesszőparipára — csak hogy nyargolás közben megboltolt és, nagy sajnálatomra, földre bukott.*

Jegyezze meg magának a t. válaszoló ur, hogy a mai kor felvilágosodott emberei egyenlően szoktak mérni, a mulasztásokat egyenlő módon tüzik a fegyver celtáblájánál, semmiféle féltéget nem használván fel a hiányok, a hanyagságok leplezésére. A jót, a nemzetre hasznost pedig örömmel szokták üdvözölni, jöjjen az bár zsidótól, némettől, ruthéntől, tóttól, oláhtól stb.

A mit a t. válaszoló ur a véletlen ironiájának mond, engedje meg, hogy én azt épen ama szomorú tények gyászos constatálásának jelezsem melyeket szerencsém volt a magyar nyelvre nézve bővebben kifejteni! S így ironicus megjegyzése élet teljesen elveszti s a gáncoskodót a legbonyolodottabb circulus vitiosusba dönti — öntudatlanul. Mert az csakugyan elszomorított, hogy még most is idegen nyelven kell nálunk a nagy közönséget felvilágosítani a dolgok állásáról, hogy még mindig nemetül kell közlekednünk, ha meg akarunk érteni, hogy tehát a magyar „nálnak” valójában a legmostohább pártolásban részesül nemcsak az izraelitáknál, hanem egybeitt is.

És, hogy vádám a közönyösségre nézve, mert mint az eddigelé mondottakból napnál fényesebben kiviláglik, hazafiátlansággal senkit sem illetem, nemcsak az izraelitákra, hanem kereskedőkre, iparosokra s a társadalom egyéb osztályaira is kiterjedt, azt, még egyszer mondom, ha jól átvásta volna cikkemet, ennek szelleméből teljesen kivehető volna. Különben cikkem második részében déggé kijut a nagy közönségnek is, midőn a nemzeti érzület lazulását szemére hányom, a mely körülmény szintén kitünő bizonyíték pártatlan álláspontom mellett.

A t. válaszoló ur azt mondja, hogy a társadalmi élet korhadt előítéletekben senyed jelenleg is, az elkülönítő falak most is fenállanak. Megengedem, itt nálunk; ámdé én már olyan helyeken is megfordultam, a hol azok ledőltek. S hogy nálunk még mindig megvannak, engedje meg, hogy az indokok szelöltetését mellőzzem.

Végre pedig azt kikérem magamnak, hogy engemet plagiatornak, nyilvánítson; én sem a Csernátoniaktól, sem az Istóczyaktól nem szoktam semmiféle vezérleveket lelkiismeretemre tukmálni; én, mint igaz magyar emberhez illő, saját lábamon szoktam járni és szívem sugallata szerint nyugodtan kimondani, a mi lelkeimen fekszik; ebből tehát önként ismét az következik, hogy az a nem tudom minő hangon szólnak éresztett, „hazafiátlanságféle visszautasítás” oly törpévé alacsonyul, hogy a föld porával tökéletesen egyenlő.

A mit továbbá a megyénkbeli népszerűség arányára nézve, felhoz, hagyjuk annak fejtegetését abba, mert az alap, melyen a t. válaszoló ur a százalékot fel akarja venni, a szó szoros értelmében téves. — Ama becses értesítésre nézve pedig — melyre azonban nincs szükségem mert van tudomásom az illető cég üzletkönyveinek vezetéséről — az a megjegyzésem, hogy az csakugyan fehér holló vagyis inkább a t. válaszoló ur cáfolni akaró szavainak valóságos satírja.

De most már viszonzásul én valójában elmondhatom, hogy „tehát csak lassan a testtel, t. válaszoló ur!” mert *non venio ad fortissimum* — az iskolára.

A t. polgártárs ur cikkének e „passusán” kézzel foghatólag elárulja, hogy szenvedély vezérelte prűszkölő tollát, mért mig engemet ok nélkül egy avult kasztrendszer hívének iparkodott, de nem sikerült, feltüntetni, addig másrészt gondolatainak oly menetet kanyarított, mely megfoghatatlannak látszik előttem s épen ezért mint loagias embertől felvilágosítást is kérek. Beszél t. i. iskoláról, egy helybeli tanítzetről, s egy szűkebbül és higvelejtő tanárról, ki „Komisz zsidó” — „Zsidó fattyu” — s más egyébbel szokta traktálni Mózes vallású növendékeit. Már engedjen meg t. válaszoló ur, hogy, ha valakiben ily szarvas hibákat találunk, akkor a gyereket nevén szoktuk nevezni; nem szólunk oly általánosságban, mint a Mózes-vallású emancipált polgártárs ur teszi. S e megbélyegző nyilatkozatok tevőjének megnevezésére annál is inkább felszólítom a t. válaszoló

urat, mert oly tanárok s tanítzetről tekintélye is sértve van ama kifejezéseknek napfényre hozatalával, kiknek jelleméhez egy folt sem fér, a kik feltékenyen őrzik azt a geniust, mely őket pályájokon önzetlen és pártatlan szeretettel vezérli. Tudja azt jól t. válaszoló ur, hogy az „Eperjesi lapok” nemcsak a helybeli lakosságnak, hanem általában a nagy közönségnek is szólnak s ha ilyesmiket a szél szárnyaira függesztünk s világgá bocsátunk a legnagyobb kellemetlenségek támadhatnak. Ha pedig vonakodnék felvilágosító sorait a nyilvánosság elé bocsátani, akkor ama cifra nyilatkozatokat rágalomnak jelentem ki.

De befejezem ellenválaszomat amaz ajánlattal, hogy a cikkében dült betűkkel szedett kifejezést szíveskedjék becses szótárába felvenni — és mielőtt másnak nyelvtani leckét adna, *siessen előbb önmaga valami magyar grammatikába betekinteni s azt tanulmányra tárgyivá is tenni, mert ráférne még.* L.

Felelet

az „Eperjesi lapok” utolsó számában dr. Munk H. úr által közzétett nyilatkozatra.

Minckutána, a valószínűtlenség jellegét magán viselő, bár minémű állításokat, mindenkinek — már laikusnak is, annál inkább szakembernek — kétsége vonni igenis jogában áll; miután, teljes tárgyilagossággal vitt, elvi és tudományos kérdések megvitatásánál személyeskedések, ellenérvekkel sem tekinthetők: én, az „Eperjesi lapok” 22-ik számában közölt „megjegyzések”-et teljes terjedelmükben továbbra is folytatom.

Dr. Szalai Kálmán.

Sárosmezei egészségügyi bizottságának titkára.

Különfélék.

Tanodai ünnepély. A nm. vallás s közoktatási m. k. ministerium részéről a középtanodák számára kiadott rendtartás értelmében tegnap f. é. 8-án, tartotta meg a helybeli kir. kath. főgymnasium a koronázás ünnepélyét napjának alkalmából ünnepélyt. Az ünnepélyt sz. mise előzte meg, mely alatt az ajtósságot az ifjúsági dalárda szabatosan előadott énekekkel emelte. Az istentisztelet befejezte után a gym. ifjúsági a tanárkarral együtt a sz. ferenciek épületében levő téli tornaterembe vonult, hol ugyancsak az ifjúsági kar által elénekelt Kölesyféle himnus után a főgymn. igazgatója, Nuber Sándor, hangulatteljes s ékes beszédben emelte ki a koronázás lényeges tényét s esetelte a koronázási eszekevény folyamatát. — Reméljük, hogy a t. igazgató ur gondosan kidolgozott beszédjét e lapok számára is készséggel fogja átengedni, hogy annak olvasását a nagy közönség is élvezhesse. A szónoki hangon elmondott beszéd után a magasztos ünnepély a „Szózat” eléneklésével végződött.

Vadászaink, lövészeink és sokan, kik a tavaszi levegőt az erdős hegyek között szeretik élvezni, holnap kirándulást tesznek a borkuti erdőbe, természetesen, ha eső nem lesz, a mit ma még előrelátni nem lehet.

Az eperjesi sűr jelenleg nagy kelendőségnek örvend; azok is iszszak és diesérik, kik azelőtt csak „pilsent” szomjaztak.

A soóvári tűzoltók végleg megalakultak s pénzalapjuk javára három rendbeli szinelőadást terveznek, melynek elsője közeli kilátásba van helyezve. Nem szenved kétséget, hogy ez előadásokat ép oly siker fogja koronázni, mint a nem régebben Eperjesen rendezettek.

Necrológ. F. hó 4-én meghalt özvegy Strohriegel Andrásné, szül. Mayer Joscfa asszony munkás élete 77-ik özvegyisége 24-ik évében, végelgyenülés következtében.

A boldogult egyike volt a legteljesebb honleányoknak, ki, mint megalapítója s hosszú éveken át buzgó elnöknője az itteni jótékony nőegyletnek, kivált a forradalom előtti időkben, valamint a szabadságharc idejében is, elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki. (Reméljük, hogy sikerülni fog az erre vonatkozó bővebb adatokat lapunk számára megszerezniük. Szerk.)

Temetése f. hó 6-án nagy részvét mellett — a gyászkeretben ott voltak az itteni honvédszolgálat tisztikarának összes itt lévő tagjai is — ment végbe. Áldás hamvaira!

Szerenádok május havában. Hogy a romantikus hajlamok május havában sem szűntek meg városunk szerelmes fiatalosságát arra serkenteni, hogy a szív vágyainak és érzelmeinek zenei uton kifejezést adjon, mutatja azon körülmény, hogy a hatóságilag kiadott zeneengedélyekért ezen hóban ismét 10 frt s néhány krajár folyt be a városi pénztárb.

Baleset mozsárlövés következtében. Varanón az urnap körmenet alkalmával tett mozsárlövéstől egy ló megijedve, oly nagyot rugott gazdáján, hogy ez egy óra múltán meghalt.

Aradás. Vásáros Naményből írják jun. 3-tól: A víz körülvesz bennünket, vetéseinket előzönlötte, még pedig ezidén már másodízben. Két nap óta azonban apadni kezd a Tisza s ahonnan a víz elvonult, ha átszikkad, szántani fogunk köles alá, mert kukoricának már késő. A őszi vetés, ahol megmaradt, túlságosan kövér. A rozs már elvirított felben van: a buza most hányja kalászát legjavában; a tavaszi vetések is nagyon szépek.

Az iglói lövészegylet folyó év június 28-án és 29-én ötödik királylövészetét rendezi. I. Ünnepélyrend: június 28-án: reggeli 6 órakor összejövetel az ottani casinó helyiségében. 1/2 órák indulás a lövöldébe. 1/2 órák kezdete a lövöldözésnek, mely 12 óráig és délután 1 órától esti 8 óráig tart. Június 29-én: a lövöldözés folytatása reggeli 7 órától déli 12 óráig, és délután 1/2 órától esti 7 óráig. — 7 óra után a lövészek kimérése és osztályozása, a díjak kiosztása, a lövészkirály felállítására és elkísérése a városba. — 12 órától 1/2 óráig társas ebéd a „Kő alatt” című mulató helyen. 2 órától egészen a lövészkirály elkíséréséig tánc kedvelők számára tánc rendeztetik. Este: barátságos búcsuestély a „Bányász” című szállodában. A mi a lörendet illeti: a lövöldözés 125 meternyi egyenlő távolságra felállított 2 rendes táblára történik. Mint mélylövés csak a négyes és szegylövés díjaztatik.

Kassai püspökké dr. Schuster Konstantin kalocsai kanonok az érseki uradalmak igazgatója nevezetett ki. Életrajza a következő: Született 1817. július 31-én Szakoleczán. Az első misét tartotta 1840-ben. Ekkor még kegyesrendi szerzet tagja és sokáig a Pálffy grófnál nevelő volt. Itt ismerte meg Kunst bold. kalocsai érsek és hozta a megyéjébe, hol 1855-ben szentszéki jegyző, 1860-ban titkár, 1862-ben könyvtári igazgató, 1865-ben pedig kanonok Kunst érsek mellett, kire mindvégig roppant befolyást gyakorolt igen finom és sima modora és nagy tehetsége által. Később Haynald érseknek is jobb keze lön, de csak a világiakban, a mennyiben az érseki javak igazgatója lett, mely állásból püspökségre emeltetett.

Az első menyegzősége ez évben csütörtökön volt hallható, ámbár kisebb mérvben.

Az árverés hírnéi. A belügyér nagyrédekü döntvényét várják közelebb egy oly ügyben, mely a társadalmat igen közérlelű érdekli. Vannak ugyanis ugynevezett „árverési hírnéi.” Ezek abból ének, hogy megjelennek az árveréseken s ott potom áron vesznek meg mindent. Károsul az árverező is, meg az árverezett is. A magán árverező úgy kénytelen magán segíteni, hogy az árverés alatti tárgyakat maga veszi meg. — A „hírnéi,” hogy miközösük biztos legyen, kisebb, nagyobb, társaságokba állanak, az árverés helyiségeit eseltek, erőszakkal zárják el másoktól. Ilyen volt Budapesten a K. vezetése alatti társaság is. E társaság egy árverelés alkalmával 5 — 5 frral vesztegetett meg két idegen jelentkezőt, a kik hát szépen el is távoztak a helyszínről. A társaság aztán nevetséges áron vette át a holmit. Az árverező a fenytő törvényszéknél emelt vádat a vesztegetett társaság ellen. Innen a kapitánysághoz utasították. A kapitányság K-t 100 frt bírsággal büntette. K. ez ellen a belügyministerhez föllebezett. — Kérdés: — így ír a „Sz. és V.” — vajlon mi lesz a belügyministerium döntvénye, mivel eddig a vesztegető üzemek szabadon folytak.

A közönség köréből.

„Instálnánk alászan” méltóztatnék a hatóság azon kellemetlenséget eltávolítani a városházivól, hol két mézsáros kiesapja tábláját minden reggel a járda felébe s a járó kelők kénytelenek szépecskén megkerülni a táblát egész az utca árkába, ha a szakácsnék serege körülállja és elfogja azt a kis járdateresekét is, melyet a tábla el nem foglalt.

Második kérésünk pedig az volna, távolítottanának el a kórháznak nyugofelől néző ablakai alól azon megülepedett szemethalmok, melyek miatt ott esős időben járni nem lehet, s töltetnek ki az utnak azon pocsolyás része a Flórián kapu túl, oda irányoztatván minden rom, mely a városból időnkint kihordatik. Ne vegyék rosz néven ezen figyelmeztetést, hisz a hatóság szemé nem hathat el mindenhova! r. f.

Communalfelügyelvények.

Das Budget unserer Stadt für das Jahr 1877, wurde — wie wir seinerzeit berichteten — von Seite des hierzu berufenen Komitats-Ausschusses einer Ueberprüfung unterzogen und, da mehrere Punkte und Titel beanstandet wurden, nicht bekräftigt.

In Folge dessen bildete das Budget neuerdings einen der vorzüglichsten Verathungsgegenstände der städtischen Finanz-Commission und der vorletzten Sitzung der städtischen Repräsentanz.

Da der Gegenstand wichtig genug ist, so dürfte das Reinklat dieser Verathungen nicht nur für die bei der erwähnten Sitzung anwesenden Repräsentanten, sondern auch für das gesammte Publikum im Allgemeinen von Interesse sein.

Wir halten es daher für unsere Pflicht die Erledigung der beanstandeten Punkte im Nachfolgenden zu skizziren.

Im Allgemeinen bot zur Zurückweisung des Budgets namentlich der Umstand Anlass, daß zur Deckung der Ausgaben, welche mit 97.669 fl. 79 fr. beziffert waren, die auf 86.780 fl. 79 fr. voranschlagten Einnahmen unzulänglich seien, da vorzüglich auf die aus der neuen Versteigerung des Schanregales und der Mauth in Aussicht gestellte Erhöhung der Einnahmen nicht mit Bestimmtheit zu rechnen sei.

Nachdem jedoch die erwähnten Versteigerungen inzwischen thatsächlich stattgefunden und ein so günsti-

ges Meist
Günstigste
jenes der
Summe
Repräsent
leitigt.
Wo
wurde lei
bezüglich
merlung
daß der e
nicht von
einführt
Wo
Wahngel
werden, u
perzentige
Vergütung
wie auch
diese Geld
Wer
wurde auc
nummer,
bei Gele
feinerlei
des XVIII
sagt it, de
angelegen
Städten
laturischen
halten u
laturische
Des
der Ginn
fomme, s
separaten
Ginnahme
Die
genheit v
welche ste
Ginnahme
Materizahl
sonit in
kommen.
Bez
wurde die
der Straf
sich als u
Wo
diese Sum
voranschla
jährigen s
Bez
nird leant
litation u
einer Post
Ausbeffer
den arch
jpredie.
Die
den Veld
lation im
dera die
Summe a
zu verwei
Die
mehr ver
255 fl. ei
gen einper
Da
jpredien
Bekräftigt
Wo
Strigere
zugehörig
Wo
volle der
nomen,
felig. Bei
mangel.
Vegrühan
nister Ge
geht deß
heute Abg
gen stalle
ab, welche
widern u
geln wege
Grund de
angegeben
Neb
bei Vegli
Nuthlar
hält der
vom 2. d
„Se
gegenwär
erhielten
Nuthlar
Wussa P
und Artit
Nachdem
rafteten s
in Begli
weite org
wehrlöfen
Schweimen

ius 28-án
I. Ünne-
sszejevetel
cor indulás
blözésnek,
sti 8 óráig
isa reggeli
brától esti
nére és
király fel-
brától 1/2
tó helyen.
ség tánc-
e: barát-
állodában.
meternyi
blára tör-
szeglovés

tantin ka-
katója ne-
lett 1817.
tartotta
t tagja és
t ismerte
ta a me-
1860-ban
1865-ben
re mind-
finom és
Később
sak a vi-
gazgatója
törtökön

gyérdekü
en, mely
k ugyanis
ól ének,
tom áron
5 is, meg
kénytelen
fárgvakat
üködésük
kba álla-
kál zár-
a K. ve-
árverelés
ét idegen
k a hely-
ron vette
nyzéknel
lunen a
rság K. t
a helyg-
gy ir a
nsterium
nek sza-

hatóság
roszáziv
minden
ytelenek
z utca
s elfogja
el nem

ivolittat-
ablakai
melyek
ltetnek
n kapun
a város-
sz néven
e nem

r 1877,
n Seite
r Heber-
d Titeln

uedings
nde der
Sigung

o dürfte
die bei
ntanten,
a Allge-

die Gr-
folgenden

ng des
dab zur
79 fr.
schlag-
lich auf
irregales
ung der
sei.
rungen
günsti-

ges Resultat erzielte, daß das Plus der Manth-
Ginkünfte sich auf die jährliche Summe von 2104 fl.,
jenes der Regale-Ginkünfte hingegen auf die jährliche
Summe von 4340 fl. beläuft: so hält die städtische
Repräsentanz die diesbezügliche Schwierigkeit für be-
seitigt.

Was die Details des Budgets anbelangt, so
wurde seitens des Comitats-Ausschusses in erster Linie
bezüglich der 16. Postenzahl der Einnahmen, die Be-
merkung gemacht, es sei aufzuklären, wie es kommt,
daß der einperzentige Zinsenüberschuß der Weisengelder
nicht von der Waissen- sondern der städtischen Kassa
einfassiert wird.

Vorant die Aufklärung erteilt wird, daß die
Waissengelder gegen siebenperzentige Zinsen angelegt
werden, wovon den Waissen 6% zukommen, der ein-
perzentige Zinsenüberschuß hingegen der Stadtkassa als
Vergütung der damit verbundenen Verwaltungskosten,
wie auch aus dem Grunde zufällt, weil die Stadt für
diese Gelder verantwortlich ist.

Von diesem seit längerer Zeit bestehenden Brauche
wurde auch bei dieser Gelegenheit nicht Umgang ge-
nommen, weil das Ministerium des Innern hiegegen
bei Gelegenheit der bisherigen Konsumvoranschläge
keinerlei Einwendungen macht, weil ferner im 25. §.
des XVIII. G. N. vom Jahre 1871 ausdrücklich ge-
sagt ist, daß das bezüglich der Verwaltung der Waissen-
angelegenheiten und Weisengelder in den einzelnen
Städten bestehende Gewohnheitsrecht bis zur legis-
latorischen Regelung dieser Angelegenheiten aufrecht er-
halten werden kann, und weil schließlich die legis-
latorische Regelung in baldiger Aussicht steht.

Desgleichen wurde bezüglich der 18. Postenzahl
der Einnahmen die Aufklärung gefordert, woher es
komme, daß die Waissengelder nicht bei Führung eines
separaten Journals verwaltet werden, sondern als
Einnahmen in die Stadtkassa fließen.

Diesbezüglich wird bemerkt, daß die bei Gele-
genheit von Versteigerungen einkommenden Gelder,
welche stets 10% des Pachtzinses bilden, zwar als
Einnahmen figurieren, daß dieselben jedoch in die 12te
Postenzahl des Pachtzinses eingerechnet und
somit in derselben Höhe im Ausgabe-Budget vor-
kommen.

Bezüglich der 12. Postenzahl der Ausgaben,
wurde die Einwendung gemacht, daß die zum Zwecke
der Straßenreinigung präliminirte Summe von 200 fl.
sich als ungenügend erwiesen habe.

Wogegen seitens der Stadt bemerkt wird, daß
diese Summe den Kräften der Commune entsprechend
vorausgeschlagen wurde und im Verhältnisse zu den vor-
jährigen Kostenvorschlägen stehe.

Bezüglich der 13ten Postenzahl der Ausgaben
wird beanstandet, daß die auf Straßenpflaster, Kanali-
sation und Abwässerung präliminirten Kosten unter
einer Postenzahl vorkommen, und daß nämlich die auf
Ausbesserung des Straßenpflasters präliminirte Summe
den gerechten Ansprüchen des Publikums nicht ent-
spreche.

Die Stadtpräsentanz faßte in Folge dessen
den Beschluß, die projekirte Abwässerung und Kanali-
sation im Laufe dieses Jahres nicht durchzuführen, son-
dern die ganze unter dieser Postenzahl voranschlagte
Summe auf die Ausbesserung des schadhaften Pflasters
zu verwenden.

Die zur Unterstützung der hiesigen freiw. Feuer-
wehr vorausgeschlagte Summe von 100 fl. wurde auf
255 fl. erhöht und die Ausschreibung des geeignest-
en einperzentigen Krankenverpfleg-Zuschlages dekretirt.

Da somit den Einwendungen solcher Gestalt ent-
sprachen werden ist, so dürfte dem Budget diesmal die
Bekräftigung nicht vorenthalten werden.

Kleine politische Rundschau.

Im Nachfolgenden geben wir die wichtigsten
Kriegsereignisse, welche sich im Laufe der letzteren Tage
zugetragen haben:

Bukarest, 6. Juni. (Priv.-Telegr.) Die Re-
volle der Tschiraken hat größere Dimensionen ange-
nommen, und sind daher zahlreiche Verhaftungen er-
folgt. Bei der russischen Armee herrscht großer Geld-
mangel. Der Sold der Truppen ist rückständig. Zur
Begründung des Czaren ist auch der rumänische Mi-
nister Gogolniceanu nach Jassy abgereist. Wlasko
geht deshalb nach Galatz. Der russische Kaiser wird
heute Abends in Plojesti eintreffen. Am anderen Morgen
stammt ihm Kaiser Karl einen Besuch in Plojesti ab,
welchen der Kaiser Tags darauf in Bukarest er-
widern wird. Hier sind polizeiliche Sicherheitsmaßre-
geln wegen der Ankunft des Czaren getroffen; als
Grund derselben wird die Furcht vor türkischen Spionen
angegeben.

Ueber das am 30. v. M. stattgefundene Gefecht
bei Begli-Achmed, in dem die tschirakische Kavallerie
Muthtar Pascha's fast gänzlich aufgerieben wurde, er-
hält der „Daily Tel.“ folgende Depesche aus Erzerum
vom 2. d. M.:

„Ich habe Ihnen das fürchterlichste Ereigniß des
gegenwärtigen Krieges zu melden: Vor zwei Tagen
erhielten viertausend Mann tschirakische Kavallerie von
Muthtar Pascha's Armee, unter dem Befehle von
Mussa Pascha, gänzlich ununterstützt von Infanterie
und Artillerie, den Befehl, nach Kars vorzurücken.
Nachdem sie eine beträchtliche Strecke zurückgelegt,
rasteten sie, von Müdigkeit überwältigt, für die Nacht
in Begli-Achmed, einem Dorfe in der Ebene. Mittler-
weile organisirten die Russen, durch Spione von dem
wechselnden Zustande der Tschiraken unterrichtet, im
Schweimen eine mächtige Streitmacht zu deren Angriff.

Um ihren Plan um so wirksamer auszuführen, wurde
jedem Kavalleristen auf seinem Pferde ein Infanterist
beigegeben, und auf diese Weise umzingelte eine große
Streitmacht während der Nacht das Dorf, in welchem
die Tschiraken rasteten, ohne die Nähe des Feindes
zu ahnen. Nachdem die Umzingelung vollendet war,
begannen die russischen Soldaten in der Dunkelheit
das Gemetzel. Sobald die Tschiraken ihre verzwei-
felte Lage erkannten beschuldigten deren Führer die
Dorfbewohner des Verraths, und einige russische
Spione, auf die man stieß, wurden sofort erschossen.

Der Kampf begann dann mit großer Heftigkeit;
aber die Lage der Angegriffenen war eine sehr unvor-
theilhafte. Sie beschossen, hart zu sterben und Rückzug
gegen Rücken stehend, suchten sie, wie es heißt, mit
verzweifeltem Muthe. Aber Alles vergebens. Die
Russen zogen den Grenzwächtergürtel immer enger
zusammen und ihr verheerendes Feuer ergoß sich immer
näher und näher auf ihre Opfer. Die kleine, aber hie-
gebende Schaar von Ueberlebenden legte den ungleichen
Kampf mit einer Verzweiflung und einem Heldenthum
fort, der als wunderbar geschildert wird. Ihre einzigen
Waffen bildeten nur Winchester-Karabiner und Sabel;
sie fielen wie sie standen. Schließlich stürzte die
Kavallerie mit Durstgeschrei auf die überlebenden Tschir-
aken her und es folgte eine allgemeine Megelei. Es
wurde kein Pardon gegeben. Nur etwa fünf Prozent
der 4000 Tschiraken entgingen dem Blutbade. Mussa
Pascha befindet sich unter den Vermissten.

Tagesneuigkeiten.

Der heitere Sonnenschein und lachende Himmel
locken Groß und Klein, Jung und Alt hinaus, in den
Schooß der schönen, freien Natur, und ist es denn
daher bei ahe selbstverständlich, daß der Wilkeberg
seitlich abermals Schauspiel einiger Frühlingserver-
gungen war.

Unter Anderen improvisirte auch unsere Feuer-
wehr vorigen Sonntag am Wilkeberg einen gemüth-
lichen Majales, bei dem es recht lustig herging. Die
Soubörer Feuerwehrrötheilung war auch erschienen
und außerdem ein zahlreiches Publikum. Daß es
sowohl an Toasten, wie auch an Musik und Tanz
nicht fehlte, braucht kaum erwähnt zu werden. Her-
vorzuheben wollen wir noch die gelungenen Ansprachen,
welche der Vereinspräsident, Herr Albert v. Kubinyi
als Erwiderung auf die ihm gewordene Willkom-
mung, an die Feuerwehr hielt. Die schwunghaften
Worte desselben fanden sowohl bei der Feuerwehr, wie
beim anwesenden Publikum den lebhaftesten Anklang.
Nach der Rückkehr wurde auf Wunsch der gesamten
Körperschaft vor dem Oberkommandanten desirirt, was
mit einer untadelhaften Präzision geschah.

Ausflug in die Dolhina. Wie wir vernahmen,
soll nächstn Dienstag am 12. Juni ein Ausflug in
die, der Sparcassa angehörende, Dolhina veranstaltet
werden; es bietet sich demnach eine gute Gelegenheit
für die Aktionäre ihren Besitz zu besichtigen. Nachdem
diese Aktionäre ausgedehnte Bekanntschaft haben, und
demnach auch die Reitation zum Verkaufe, eventuell auf
mehrere Jahre die Verpachtung bevorsteht, und Vielen
nicht nur Fremden, sondern selbst in Caerres geborenen,
dies schöne Thal ganz unbekannt ist, dürfte diesen
Nachmittags oder bei ungünstigem Wetter eines nächst-
schönen Tages die Dolhina viele Besucher bekommen.

Wie wir erfahren, wird diesen Tag daselbst eine
bedeudende Kaftine errichtet. Der etwaige Gewinn
bei derselben ist einem wohlthätigen Zwecke vermernt.

Vierzig Tage und eben so viel Nächte hindurch
soll es regnen, wenn Medard's Tag ein regnerischer
ist. Dieser — nach dem Glauben des Landvolkes —
vorhängigvolle Tag war nun gestern. Der Himmel
zeigte sich zwar unwdilt, doch waren die Wolken
diesmal friedlicherer Natur, als zu König Ahabs Zei-
ten. In Caprie wenigstens regnete es nicht, lagerten
konnte man in den umliegenden Gebirgen einen aus-
giebigen Regenguß beobachten.

Das Schuljahr neht bereits seinem Ende und
die Professoren unserer Lehranstalten sind schon mit
dem Zusammenstellen der üblichen Jahresberichte be-
schäftigt.

Ueber die Abhaltung der Prüfungen werden wir
seinerzeit ausführlich berichten.

Im Interesse der Wiedereröffnung der hiesigen
Rechtsakademie wird morgen, Sonntag, am 10. d. M.
um 11 Uhr Vormittags im Collgium eine Versamm-
lung stattfinden, welche über die zum Ziele führenden
notwendigsten Schritte berathschlagt wird.

Wie wir vernahmen, wird u. A. auch die Veran-
staltung von Sammlungen in ausgedehntem Kreise
proponirt werden, was unter jährlichen zum Ziele
führenden Mitteln jedenfalls das einträglichste sein dürfte.

Die Saison der nächtlichen Feuersbrünste hat
begonnen. Im Laufe der letzten Woche waren in der
Umgebung drei Schadenfeuer nach einander zu verzeich-
nen. Die heimgesuchten Ortschaften sind: Kis-Sáros,
Terme und — wie verlautet — Szent-Jancs. Der
größte Schaden war in Terme zu beklagen, wo dem
Feuer ein beträchtlicher Theil des Dorfes und — wie
wir vernahmen — auch ein Menschenleben zum Opfer
fiel.

Selbstmord. Die Selbstmordmanie scheint nicht
nur in des vornehmeren Kreisen sondern auch unter
dem gewöhnlichen Bauernvolk sich einbürgern zu wollen.
So hatte dieser Tage ein Bauernburche in A-Sebes
aus unglücklichem Liebesgram seinem Leben durch einen
Strick ein Ende gemacht.

Raubmord. In der unfern gelegenen Zsebfal-
vaer Waldung wurde gestern früh der Leichnam eines

dortigen Israeliten aufgefunden. Wie verlautet, führte
derselbe eine Summe von etwa 400 fl. bei sich, die
ihm, nachdem er von den ihm anfallenden Mäubern
mittels mehrerer Verhiebe zu Boden gestreckt wurde,
abgenommen worden ist.

Die Anzeige erfolgte gestern und ist die Unter-
suchung bereits im Zuge.

Das größte Buch der Welt. Die Kuratoren
des britischen Museums stehen in Unterhandlungen
bezüglich des Ankaufes einer Kopie des größten Buches
in der Welt. Gegen Ende des 17. Jahrhunderts
legte der regierende Kaiser in Sina eine kaiserliche
Kommission nieder, die beauftragt wurde, alle heim-
lichen Werke von Interesse und Wichtigkeit in jedem
Zweige der Literatur in einer einzigen großen Kolle-
ktion wieder abdrucken zu lassen. Zum Beginne des
folgenden Jahrhunderts vollendete die Kommission ihre
Arbeiten und war im Stande, dem Kaiser einen sehr
greifbaren Beweis ihres Fleißes in Gestalt einer aus
6107 Bänden bestehenden Kompilation, betitelt: „King
ting kov kin too show tseeh ching“ (oder „eine
illustrirte kaiserliche Sammlung alterthümlicher und
moderner Literatur“), vorzulegen. Es wurde zuerst
nur eine kleine Auflage dieses Kleinwerkes gedru-
ckt und über kurz oder lang wurde der größere Theil der
eigens für das Unternehmen gegessenen Kapten von
den unehelichen Beamten entwendet, während der
übrige Theil eingeschmolzen und in bares Geld ge-
münzt wurde. Unfälle durch Feuer und Gewaltthä-
tigkeit reduzirten beträchtlich die Zahl der vorhandenen
Kapten der ursprünglich gedruckten kaiserlichen Auflage
und man glaubt, daß verhältnißmäßig nur noch we-
nige existiren.

Wissenschaftlicher Rang. Ein Doktor der Arz-
neikunde und ein Doktor der Rechte stritten um ihren
wissenschaftlichen Rang. Der meingie ist der Aelteste,
lagte der Juriß, denn Kain erschlug den Abel und
dies war der erste Kriminalfall. Wohl wahr, erwiderte
der Arzt, aber älter ist die Wagnahme einer Rippe
vom Urvater Adam, und das war eine Operation.

Zu theuer. Ein Jude laßt in ein Zimmer malen,
zahlt dafür 12 Thlr., den Corridor spritzen für 4 Thlr.
— Er fragt, wie theuer man seine Frau abmalt? —
12 Louisd'or. — Das ist zu theuer; wissens was,
sprigen Sie sie bloß.

Schule und Unterricht.

Unter dem Titel: „Der Zeichen-Unterricht in der
Elementarschule“ wird in einigen Wochen von Dr. G.
Emericy ein Buch erscheinen.

Ueber das Ziel und die Wichtigkeit des Zeichen-
unterrichtes schreibt der Verfasser im Vorworte u. A.
folgendes:

„Die Kosten der Selbstständigkeit und der Volks-
vertretung erträgt auf die Dauer kein Volk, das keine
Industrie besitzt und es wird Niemand leugnen, daß
die vaterländische Industrie in einm nur zu sehr pri-
mitivem Stadium sich befinde und daß zufolge der all-
gemeinen Krisis einzelne bis zum lohnende Industrie-
zweige nach und nach ganzlich verdoeren, wodurch das
Nationalvermögen noch mehr abnehmen wird.“

Unter solchen Umständen ist es nun an der Zeit
damit in's Reine zu kommen, welche die Bedingungen
der zu begründenden Industrie seien.

Unter diesen stehen an erster Stelle unbedingt
die Handwerker selbst. Da aber die Industrie als Arbeit
nichts Anderes ist, als Formveränderung des Roh-
stoffes, diese Formveränderung aber nur derjenige nach
den Anforderungen der Zweckmäßigkeit, Stößeheit und
Nützlichkeit auszuführen vermag, der zeichnen kann:
so ist's klar, daß wir bei Vernachlässigung des Zeichen-
unterrichtes auf eine selbstständige Industrie keinen An-
spruch machen können.

In der That; die Aufnahme und Pflege
des Zeichen-Unterrichtes in der Volksschule ist für das
Vaterland und unsere Nation eine wahre Leberstrage;
einzig und all in dieser wird es möglich machen, das
das durch die Agrikultur produzierte Kapital im Laade
bleibe und nicht so wie jetzt in's Ausland wandere.

Soviele Vortheile sowohl für das In-
dividuum, als auch für die Gesellschaft und den Staat
verdienen es wol, daß die Gleichgültigkeit mit der der
Zeichen-Unterricht bislang betrachtet wurde, je früher
gebrochen werde und daß sie Platz mache dem Eifer
und der Vorliebe zu und für diesen Gegenstand. —
Dies allein aber genügt noch nicht, es ist nothwendig,
daß man für diesen vernachlässigten Gegenstand gute
Unterrichtsmittel habe. Ein solches besitzen wir nun
in dem Werkchen meines Kollegen Herrn G. Kövi,
daß als sicherer Begleiter selbst für den Lehrer genügen
wird, der die nothwendige Geschicklichkeit im Zeichnen
sich bislang noch nicht aneignen konnte, — — —
Und wenn die Lehrerwelt dieses Werkchen in dem
Sinne erfassen wird, in welchem es geschrieben ist, so
find wir überzeugt, daß es zum Ausgangspunkt einer
großen und weithin wirkenden Bewegung werden wird,
von deren Allgemeinheit und Gründlichkeit geradezu der
Umschwung der vaterländischen und Gesellschaftlichen
Verhältnisse abhängt. Deshalb empfehle ich den Herrn
Kollegen und allen denen und fern, die sich für
diesen hochwichtigen Gegenstand interessieren, dieses
Werkchen auf's Wärmste.

Wenn wir also dem Vaterlande, welches doch
bei weitem mehr Ehre in der Nichtlehrerwelt zählt,
einen nachhaltigen großen Dienst erweisen wollen, so
müssen wir auch bereit sein, einige Opfer zu bringen.
Diese würden nun für diesmal darin bestehen, daß
alle Volksschul-Vorstände, alle Patronen und Schul-
aufseher das angeedeutete Werkchen in soviel Exempla-
ren bestellen, als die betreffende Schule Lehrer hat;

daß sie ferner in der Schule selber die äußern Bedingungen erfüllen, an die die Durchführung eines Klassenunterrichtes im Zeichnen geknüpft ist, als da sind: Beschaffung einer entsprechenden Schultafel und der Zeichenrequisiten, das Verlangen, daß der Lehrer wöchentlich wenigstens in zwei halben, später in ganzen Stunden das Zeichnen unterrichte und endlich: Aneiferung auf Lehrer und Schüler, daß in diesem Unterrichtszweige von Jahr zu Jahr mehr geleistet werde. Wird dies geschehen, so werden sich die halbverdorren Industriezweige binnen Kurzem neu beleben; es werden sich auch neue Triebe ansetzen, und diese sich weiter entwickelnd Früchte tragen, die Jedermann, besonders aber dem Vaterlande zum Nutzen und Frommen gereichen wird.

Der geringe Preis von 40 Kreuzern für ein Exemplar benannten Werkes ist ein Opfer, welches dem Vaterlande nicht verlagert werden soll. Pränumerationen nimmt bis Ende Juni der Verfasser unter der Adresse: C. Kövi, Szlo, selbst an.

Fruchtpreise vom 8. Juni 1877.

Weggen per 100 Mkg.	fl.	9.—	9.50
Weizen " 100 "	"	12.25	12.50
Gerste " 100 "	"	7.50	8.—
Hafer " 100 "	"	5.50	6.50
Weis " 100 "	"	7.75	8.—
Erbfen " 100 "	"	8.—	11.—
Linsen " 100 "	"	—	—
Böjelen " 100 "	"	8.—	9.—
Erdäpfel " 100 "	"	3.50	4.—

Die in Prag am 6. Juni gehobene Zahlen: 63, 51, 60, 81, 65.

Die nächste Ziehung ist am 20. Juni 1877.

Felölös szerkesztő: **Kyss Géza.**
Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankegylet.**

1233. k. ig. sz.

114

Hirdetmény.

Sárosmegye törvényhatóságának 1876-ik évi december 11-én 10563. és f. évi március 12-én 1448. sz. a. kelt határozata nyomán a közmunka kötelese fogatok azon tulajdonosai — valamint a kézi közmunkát teljesíteni tartozó azon városi lakosok, a kik az egész évi munkatartozás megváltását bejelentették, felhivatnak, hogy az évi egész váltásdíjat, azon fogattulajdonosok pedig a kik a közmunkát természetben leszolgáltatni tartoznak, a megállapított évi váltásdíj 1/4 részét f. é. június hó végeig a városház pénztáránál fizessék le.

Kelt Eperjesen 1877. évi május 30-án tartott tanácsülésből.

Kyss Géza,
jegyző.

2015. tk. sz.

106 2-3

Árverési hirdetmény!

Az eperjesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tette ik mikép Zsádry Ferencz csödtömegehez tartozó Kapronczai 2.30.17. és 49. számú tjkönyvekben 70251. frtra becsült, — a Varjútalvi 28. számú tjkönyvekben 3500 frtra és a Buczói 16. és 30. számú tjkönyvekben 200 frtra becsült nemzeti birtok és járuléka, — valamint a Trocsáni községbeni 600 frtra becsült malomjognak önkéntes árverezés útján eladása elrendelvé, annak a megállapított feltételek értelmében elővetelére az 1877. évi június hó 23-ik mint első, — és szükség esetben az 1877. évi szeptember hó 4-ik napja mint második határidő mindenkor del előtt 9 órája az itteni 2-ik emeleti pertárnak hivatalos helyiségében kitűzetik.

Ez alkalommal nem ezen hatóság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők képviseltesökrol az 1868. 54. t. c. 433. §. értelmében leendő intézkedések megtételére felhivatnak, — valamint mind azok kik az eladandó ingatlan irányában tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíteni vélnék felszólítanak: miszerint ezeket a hirdetménynek közzétételétől számított 15 nap alatt ezen törvényszéknel annál inkább nyújtják be, — mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolják, — igénylők egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítottak.

Árverési feltételek:

1. A fenti javakkal árverezés alá becsáttnak azok tartozékaiként, a bennök és rajtok találtat, s árveréskor találtatandó urasági ösi és tavaszi vetések s ültetések is habár azok a fennebbi becsárakban benn nem foglaltatnak. Még pedig átmennek a 46. köbölnyi ösi vetési, a leendő vevő s illetőleg vevők birtokába minden külön fizetés és megtérítés nélkül.

Ellenben a csak most folyamatban lévő tavaszi vetésekre és ültetésekre nézve a leendő vevő s illetőleg vevők a csödtömegeknek a vetési magot, és a szántási s vetési munkát ezen vidék folyó árai szerint, külön megfizetni kötelesek.

2. Mind ezen javakra a fennebbi sorrendben, tételenként külön-külön történik az árverés.

3. Kikiáltási áraknál a fennebbi elősorolt becsárak szolgáltnak.

4. A második határidőbeni eladás csak a legtöbbet ígért kötelezi azonnal a lentéstől kezdve föltétlenül; ellenben a csödtömegek választmány magának arra nézve a lentés napjától számított nyolc nap alatt bejelentendő jóváhagyást vagy ennek megtagadását világosan fentartja.

5. Minden árverelni kívánó tartozik, mielőtt az árverésben részt venne, a fennebbi illető becsárak 5%.-át akár készpénzben, akár az eperjesi pénzintézetek valamelyikének betéti könyvecskeiben, akár pedig árveréskori tözsdéi folyam szerinti értékben elfogadandó állampapírokban, a kiküldött bíró kezéhez, bántépénzül letenni.

A vevőnek bántépénze azután bírói kéznél marad, és csak az utolsó vételári részletbe fog neki beszámíttatni; a többi árverezéke ellenben nekik mindjárt az árverés befejezése után visszaadatik.

6. A vevő köteles a vételár első harmadát három hó alatt, — második harmadát hat hó alatt, és utolsó

harmadát egy év alatt, valamennyit a sikeres árverés napjától számítva, és valamennyit a most mondott naptól járó 6% kamataival együtt, a csödtömegeknek és két választmányi tagjának kezéhez, pontosan befizetni.

Mint hogy azonban a cs. kir. szabadlm. ált. osztr. földhitelezet a csödtömegek megígérte, hogy a kapronczai 2-ik számú tjkönyvbeni javakra első helyen bekebelezett és még 29284 frt 26 kr. erejéig még fizetetlen törlesztési kölcsönt a hátralekös kamatok és törke törlesztési részletek szabályszerű rendezése esetére, az elébbi feltételek alatt, minden birtokutód javára meghagyni fogja: az ezt megelőző bekezdésben megállapított fizetési határidők, a kapronczai 2. 30. és 49. számú tjkönyvekbeni javak tekintetében csak a most említett törlesztési kölcsön hátralekös kamatainak és törkeresztleteinek lerovására szükséges összegre, és az azon törlesztési kölcsön átvállalando összegeinek levonása után fennmaradó többi vételári összegre vonatkoznak.

7. A vevő a megvett árverési tárgynak tetleges birtokába azonnal az árverés és illetőleg annak jóváhagyatása után lép; annak a tulajdonjog átruházása végett, az ő nevére való telekkönyvi átíratása azonban csak a vételár teljes lefizetése s illetőleg átvállalás általi kiegyenlítése után fog engedélyeztetni.

8. Az árverési tárgy tetleges birtokával annak — a betáblázott adósságokon kivüli — összes terhei és veszélyei is, nevezetesen pedig az állami, törvényhatósági és községi adók, s a tűzkár elleni biztosítás a vevőre mennek át, úgy, hogy a mennyiben ezeket a csödtömegek előlegezte volna, vagy meg előlegezné ezeket neki a vevő az időtartam aránya szerint, megtéríteni tartozik.

9. A tulajdoni jog átruházásáért járó illetéket és a vételár lefizetésével s a telekkönyvi átíratással egybekapcsolott belyeg- s egyéb kiadásokat is a vevő egyedül köteles viselni. Végre

10. Ha a vevő a vételári lefizetéseket pontosan nem teljesítene, akkor ő nem csak bántépénzét elveszti, hanem az érdeklét felek bár melyikének kérelmére, egy az ő veszélyére és költségére, meg pedig csak egy határidő kitűzésével, tartandó új árverés is el fog rendeltetni, s annak az árverési tárgy a becsáron alul is minden esetre eladtni, az elébbi vételárnak ekkép netalan támadandó hiánya a korábbi, vagyis a késedelmes vevő által világos adósságként viselendő lévén, a nélkül, hogy ő az új árverésnél netalan elérendő többletetre igényt nyújtson.

Kelt az eperjesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1877. évi április hó 26-ik napján tartott üléséből.

Péchy,

kir. törvényszéki elnök.

Tahy,

h. jegyző.

Dresch-Maschinen

für Hand- und Göpeltrieb mit wesentlichen Verbesserungen liefern zu neuerdings ermäßigten Preisen franco Bahnfracht unter Garantie und Probezeit. Solide Agenten erwünscht, wo wir noch nicht vertreten sind.

Ph. Mayfarth & Comp.,
Maschinenfabrik, Frankfurt a. M.

Mattoni-féle BUDAI KIRÁLY-KESERÜVIZ

MATTONI és WILLE, BUDAPESTEN
budai keserűsforrásoknak tulajdonosai.

Egészségügyi-hatóságilag megvizsgáltván s az egyszégre nézve teljesen artalmatlan szernek találtatott!!

„PURITAS“
haj-íjító-tej.

A „Puritas“ nem hajfesték, hanem tejnemű folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bír, hogy öszhajakat megijíti, azaz lassankint még pedig legkésőbb tizenegynap alatt ama szint visszaadja, melylyel eredetileg bírt!

A „Puritas“ nem tartalmaz festék anyagot. A haj tetzes szerint vízzel mosathatik, lehet fehérrélt átvont vánkoston aludni, és a gőzfürdöket használni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert á

„Puritas“
nem fest, hanem íjítja, és pedig a leghosszabb és legdusabb női hajzatot és a férfi haját és szakállát.

Egy üveg „Puritas“ ára 2 frt (postai széküldésnél 20 krral több) s készpénzzel, vagy utánvétellel kapható **Franz Otto,** Bécs, Mariahilferstrasse 38. szám.

Övös a hamítás és utánzástól.

A t. ez. vásárlók felkértnék ezéjünkre, — mely minden üveg alján és dugaszán világosan látható — szigorosan ügyelni, mivel „haj-íjító-tej“ ezime alatt utánzások is letéznek. 101 2-25

Dr. Kovács Antal,

városi tiszti főorvos,

lakik egyelőre: fő-utca, 257. sz. alatt, 1. emelet, a nagy kaszárnya mellett.

110

Licitations-Anzeige.

Im Amtlocale der Eperieser Sparcassa werden am 20. Juni l. S. Vormittags 9 Uhr folgende Liegenschaften, welche früher dem Herrn Carl Nofticinus gehörten, im Licitationswege veräußert werden u. z.:

1. Die Dolina mit sämtlichen, in guten Stand gesetzten Gebäuden.

2. Ein Acker und eine Wiese im Niede Sidlovecz.

3. Ein Acker im Niede Dkruchlyak.

4. Die Wiese unter dem Ladorhegy.

Die nähern Bedingnisse sind im Amtlocale der Sparcassa zu erfragen.

Eperies am 1. Juni 1877.

Die Direction

113 1-2 der Eperieser Sparcassa.

Licitations.

50—60 Joch Acker in Nyársardó, nebst Wirthschafts- und Wohngebäuden, Moritz Wald gehörend, werden am 22. Juni, nöthigen Falls 30. Juli a. c. bei Herrn Dobay Sándor, kön. Notariatskanzlei Eperies, gerichtlich veräußert.

112 1-2

Hypothekar-Darlehen

zu 6% auf Güter, Zinshäuser etc. von 5000 Gulden aufwärts besorgt

Isidor Spiegel,
in Kaschau.

Bester Klasse Acker,

36,436 □ Mstr. in einem Stück, auf eperieser Terrain, gleich neben der Stadt „pri vbrasku“, — sind aus freier Hand zu verkaufen.

Nähere Auskunft gibt Advokat Tomka in Eperies.

Allen Freunden und Bekannten, von denen es uns nicht möglich war persönlich zu verabschieden, sagen wir auf diesem Wege ein herzliches Lebewohl.

Ignatz u. Rosa Sinaiberger.

Gänzlicher Ausverkauf

von Eisen- u. Nürnberger Waaren!

Im vormals J. S. Papischen Geschäftslocale, Hauptgasse Nr. 323, wird bedeutend unter den Fabrikspreisen, in großer Auswahl, Eisen- und Nürnberger Waare, namentlich landwirthschaftliche, Tischler-, Zimmermanns- und Schlosser-Werkzeuge, zum Bau erforderliche aller Art Nägel, Feilen, ausländische Stammholz- und Bretterfägen u. sehr billig ausverkauft.

Dr. Anton Kovács,

Stadtphysikus,

wohnt vorläufig: Hauptgasse, No. 257, 1. Stock, neben der großen Kaserne.